

Distansundervisningsmaterial om skogsnaturen och naturens mångfald

Vad tycker jag om att göra i naturen? Vad är roligt i skogen?

Gör en mind map med dina elever i [Flinga](#). Be varje elev skriva 1-5 saker som hen tycker om att göra i skogen (t.ex. plocka blåbär, titta på fåglar, leka kurragömma). Flinga fungerar så att läraren gör en session, som eleverna ansluter sig till med sina egna datorer eller mobiler. Det lönar sig att instruera eleverna att skriva bara en sak i varje kommentarsfält. Om någon redan har skrivit nånting som man själv tycker om, kan man också gilla någon annans kommentar (genom att trycka på hjärtsymbolen) istället för att skriva den själv. Läraren kan ordna och om det behövs, radera kommentarer.

Gå igenom alla anteckningar, och samtidigt kan ni diskutera allemansrätten och fundera på hur man ska agera i skogen utan att skada naturen. Vid behov kan du ta upp sådant som är klart förbjudet eller som kräver tillstånd. Mer om allemansrätten under friluftslivsmaterialet.

Våriakttagelser i skogen/parken

Skicka ut dina elever till en närliggande skog eller park. Den egna gården går också, om man inte vill/kan gå längre. Ge följande instruktioner: Vad är på gång i den här skogen/parken/gården? Iaktta naturen i tystnad under 10 minuter. Skriv upp eller fotografera en intressant iakttagelse som hänger ihop med våren. Skicka iakttagelsen till din lärare.

Samla ihop iakttagelserna till exempel med hjälp av [Padlet](#)- eller [Flinga](#)-appen. Ni kan sortera iakttagelserna i olika kategorier, t.ex. väderfenomen, fåglar, blommor, träd, småkryp etc. Diskutera vårens förändringar i naturen genom videochat. Som fortsättningsuppgift kan du be varje elev välja ett vårfenomen som hen vill lära sig mer om. Eleverna kan återvända ut för att undersöka saken mer, och dessutom söka mera information på nätet: Varför händer det här på våren?

HALTIA

Trädintervju

Ge eleverna i uppdrag att göra en trädintervju, med målsättningen att lära känna trädarter bättre. Ge följande instruktioner:

Välj ett fint träd i din närhet. Titta upp mot trädtoppen och undersök stammen och växtplatsen.

- Hurdana löv, knoppar eller barr har trädet? Hurdana övriga kännetecken kan du se (bl.a. bark, höjd, grenverk)?
- Vilka arter lever på stammen och i trädtoppen?
- Vilka andra arter lever i närheten av trädet?
- Hurdan är trädets växtplats? Är den våt eller torr? Hurdan är marken (t.ex. sten, mull, hård, mjuk...)?
- Varifrån tror du att trädet får näring och energi?

Ta reda på trädets art genom att söka information på t.ex. [Naturegate](#) eller Finska forstföreningens [Från Betula till Pinus -material](#).

Föreställ dig att ditt träd kan prata! Vad skulle det svara på följande frågor, skriv upp:

- Vad heter du?
- Vad är det finaste i ditt utseende?
- Hur gammal är du?
- Vilka skogsarter är dina bästa vänner?
- Vad tycker du om att äta och dricka?
- Hitta själv på flera frågor!

Skriv intervjun och ta fina bilder från olika synvinklar. Gör en artikel på datorn av intervjun och bilderna.

Testa ditt skogsförhållande!

Finska forstföreningen har gjort ett test där man kan ta reda på sitt förhållande till skogen. Testet finns bara på finska, men är intressant och kan användas t.ex. inom undervisningen i finska. Här är information om testet på finska:

Jokaisella suomalaisella on suhde metsään. Kantar TNS selvitti vuonna 2018 suomalaisten metsään liittyviä tunnetiloja. Selvityksen mukaan 83 prosentille suomalaisista metsä on melko tai erittäin tärkeä. Selvityksessä tunnistettiin kuusi metsään liittyvää tunnetyyppiä. Tunnetilojen kirjo kuvaa ihmisten tapoja suhtautua metsään ja avaa näkemyksiä siihen, mitä kaikkea metsä voi yksilölle merkitä ja tarjota. Jokaisella meistä on yhtä aikaa ja eri elämänvaiheissa erilaisia tapoja olla suhteessa metsän kanssa. Jokaisessa meistä asuu enemmän tai

HALTIA

vähemmän kaikkia kuutta tunnetyyppiä. Kaikkien metsäsuhteissa on yhteisiä elementtejä, kuten halu toimia luonnon hyväksi. Suomalaiset kokevat, että metsä poistaa stressiä ja siellä saa olla oma itsensä. Erojakin metsäsuhteistamme löytyy. [Kokeile pikatestillä millainen on sinun metsäsuhteesi!](#) Tunnistatko testin sinulle antamat päällimmäiset tunnetyypit metsäsuhteessasi? Testin on laatinut Suomen metsäyhdistys.

Tummelitens naturstig

Ge eleverna i uppdrag att planera en naturstig i miniatyrformat, med följande instruktioner:

Gå till en skog eller en klippa i närheten och planera en 1 meter lång miniatyrnaturstig för en fantasifigur stor som en tumme, eller t.ex. en legogubbe. Ta med dig ett 1 meter långt snöre eller tråd, och några cocktailpinnar (du kan också samla pinnar i skogen). Leta efter ett så mångsidigt område som möjligt och placera snöret som du vill. Undersök vad det finns längs stigen och märk ut speciellt fina eller viktiga detaljer med en sticka. Du kan använda ett förstoringsglas eller en lupp som hjälp, om du har.

Gör anteckningar om naturstigens olika punkter eller ta foton av dem. När du är färdig ska du plocka med dig snöret och cocktailstickorna så att de inte blir kvar i naturen. När du har kommit in igen, gör en broschyr om din naturstig, där du berättar om naturen längs naturstigen, om arter och landskap. Kom ihåg naturskyddsaspekten! Du kan också göra en video (ute), där du presenterar stigen. Dela med din klass.

Följ med våren

Delta med din klass i Luonto-Liittos [Följ med våren-kampanj](#). I barnens version av Följ med våren iakttar man 13 lätta och välbekanta arters ankomst på olika håll i Finland. Det går bra att göra en vårutflykt ensam eller med familjen. Vårutflykten kan vara en kort runda på gården eller en längre utfärd med matsäck till skogen eller stranden. Natur och Miljö har översatt barnens Följ med våren-broschyr till svenska och den kan [laddas ner här](#) >

I övrigt är Kevätseuranta-sidorna finskspråkiga, men våra iakttagelser kan också skickas in på svenska [här](#) >

Småkrypskonst

Ange ett eget småkryp för varje elev, välj bland [Ulkoluokka-materialets kort av ryggradslösa djur.](#)

Skicka länken till artkorterna till dina elever. Be varje elev göra ett konstverk föreställande småkrypet av naturmaterial på marken. Påminn eleverna om allemansrätten (alltså att bra ta lösa käppar och grenar, inte riva loss mossa eller lav från marken). Eleven ska också ta ett foto av konstverket och skicka det till läraren. De andra eleverna kan sedan gissa vilka småkryp som blivit avbildade. Som fortsättningsuppgift kan du be eleverna söka information om sitt småkryp: i hurdan miljö lever det, vad äter det, hur stort är det osv.

Sök ett murket/dött träd och undersök

Döda träd upprätthåller en artrikedom som kan vara större än i levande träd. När trädet murknar blir det döda trädet levande framför våra ögon. De som har nytta av murknande träd är mossor, svampar, insekter och insektätare. Tjocka döda trädstammar av alla arter är värdefulla för miljön, både stående och liggande. Störst brist finns det på stora murkna lövträd. Stående döda träd ger näring till insektätande hackspettar, vilket är livsviktigt framför allt på vintern. De erbjuder boplatser för mesfåglar och andra hålbyggare, livsmiljöer för tickor, skalbaggar och lavar som lever på stammen. Beståndet av svamp- och insektarter förändras i kapp med nedbrytningen av trädet. På döda träd som fallit till marken finns andra arter än på stående träd, för miljön är fuktigare och skuggigare. På markträd lever tickor, svampar, skalbaggar och andra ryggradslösa djur, lavar och levermossor. (Källa: WWF Suomen [Metsänhoito-opas](#), fritt översatt av Haltias naturskola)

Ge eleverna i uppdrag att söka efter ett dött träd i närskogen och undersöka det: Gå till en skog i närheten och leta efter ett dött träd, antingen ett stående dött träd, eller ett murket träd som fallit till marken, och ta det som forskningsobjekt. Kan du hitta hål som en hackspett har gjort? Har barken lossnat och hittar du spår av barkborrar på den kala stammen? Kan du se insekter eller andra småkryp? Hittar du tickor, alltså svampar som växer på trädet? Växer det lav eller mossa på trädet? Ta bilder och gör anteckningar över allt du hittat i det döda trädet. Märkte du att fast trädet är dött, så är det fullt av liv?

Naturrutan

Ge eleverna i uppdrag att undersöka och räkna artmängder i en ruta på en kvadratmeter. Ge följande instruktioner:

Mät upp ett område på 1x1 meter i naturen, och avgränsa det t.ex. med käppar. Undersök området noggrant och räkna hur många olika arter du kan hitta: risväxter, gräsväxter, mossor, lavar, insekter, spindlar, blötdjur. Gör en tabell över artmängderna (du behöver inte veta artnamnen). Gör en likadan ruta på ett annat ställe och undersök den på samma sätt. Jämför resultaten och fundera på hur rutorna skiljde sig från varandra och varför. Fanns det flera arter i någondera rutan? Var marken på något sätt annorlunda? Har människan påverkat någondera rutan, hur? Du kan välja områdena slumpmässigt, genom att slänga en käpp över axeln, eller så kan du välja så olika områden som möjligt.

Gårdens mångfald

Gör WWF Finlands enkla kartläggning av naturens mångfald på gården. Kartläggningen är finskspråkig och kan göras med en mobiltelefon eller surfplatta:

Kännykällä tai tabletilla pihassa toteutettava tehtävä, jossa oppilas tutkii pihan ominaisuuksia monimuotoisuuden näkökulmasta eli kuinka laajalle kirjoille lajeja piha voi tarjota elinympäristön. Typeform-kyselyn muodossa oleva yksinkertainen testi sisältää seitsemän kysymystä ja tarjoaa lopuksi karkean arvion pihasta: xx/40 pistettä sekä sanallinen arvio.

[Täältä pääset tekemään selvityksen >](#)